

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL VALSTYBINĖJE KELIŲ TRANSPORTO INSPEKCIJOJE PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2011 m. gegužės 17 d. Nr. FA-P-20-5-30
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant 2010-06-29 pavedimą Nr. P-20-5

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė
Eugenija Novikovienė

Auditas pradėtas 2010-06-29
Auditas baigtas 2011-05-17

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Kiti pastebėjimai	6
2. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas	7

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti:

- valstybės biudžeto asignavimų 2011 metams planavimą teisėtumo požiūriu;
- audituojamo subjekto 2010 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo požiūriu.

Audituojamas subjektas – Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos, vykdanči valstybinio reguliavimo, priežiūros ir kelių transporto bei su juo susijusios veiklos kontrolės funkcijas. Adresas: Švitrigailos g. 42, 03209 Vilnius, identifikavimo kodas 188647255. Audituojamu laikotarpiu inspekcijai vadovavo viršininkas Vidmantas Žukauskas, Finansų skyriaus vedėja dirbo Ana Rokicka.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2010 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Teisės akte numatyta,¹ kad finansinių ataskaitų rinkiniai pateikiami Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje. Finansų ministro patvirtintame 2010 metų konsolidavimo kalendoriuje² nurodyta, kad inspekcija finansines ataskaitas šioje sistemoje turi pateikti iki gegužės 26 dienos.

Kadangi finansinių ataskaitų rinkinys bus pateiktas Finansų ministerijai ir patikrintas baigus auditą, todėl nuomonės dėl inspekcijos finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumo audito išvadoje nepareiškiame.

Audito metu buvo vertinamas ūkinių operacijų registravimas apskaitoje pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS) ir audituojamas inspekcijos 2010 metų biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų 2010 m. gruodžio 31 d. aiškinamasis raštas;
- Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4).

Taip pat buvo audituojamos:

- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2011 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Inspekcija 2010 metais vykdė vieną programą – „Kelių transporto plėtra, kontrolė ir priežiūra“ (kodas 01.02).

Šiai programai patvirtinta 38 631,0 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 38 231,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 5 487,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 400,0 tūkst. Lt turtui įsigyti³. Be to, 2009 metais nepanaudotas specialiosios programos likutis, kuris sudaro 211,4 tūkst. Lt (turtui įsigyti), perkeltas į 2010 metų asignavimų planą.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimo Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2.7 p.

² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-05-03 įsakymas Nr. 1K-171 „Dėl 2010 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

³ Lietuvos Respublikos 2010 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-01-20 nutarimas Nr. 70 „Dėl 2010 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“.

Inspekcija 2010 metais iš valstybės biudžeto gavo ir panaudojo 38 603,8 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 38 154,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų – 5 425,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 449,8 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Valstybinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis: 1 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 386,0 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, atsargų, pagrindinės veiklos kitų ir kitos veiklos pajamų, darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų (pašalpu) sąnaudų, pagrindinės ir kitos veiklos sąnaudų ir subsidijų) atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kitas.

Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2011 metams planavimas.

Valstybės kontrolės 2010 metų valstybinio audito programoje buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas. Šioje sisteminių tyrimų srityje buvo atliktos audito procedūros.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

Kiti pastebėjimai

Audito metu nenustatyta reikšmingų klaidų, teisės aktų pažeidimų ir neatitikimų, galinčių daryti įtaką nepriklausomai nuomonei dėl inspekcijos 2010 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

Atlikę audito procedūras sisteminių tyrimų srityje – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas, – reikšmingų klaidų nenustatėme.

Inspekcija dėl audito metu nustatytų klaidų, susijusių su pajamų iš baudų apskaita, buvo informuota žodžiu. Pabrėžtina, kad inspekcija apskaitos klaidas ištaisė iki finansinių metų pabaigos. Pažymime inspekcijos pažangą, vykdamat audito metu pateiktas rekomendacijas ir šalinant nustatytus trūkumus.

Inspekcija 2010 m. teisės aktų nustatyta tvarka⁴ iš Kelių transporto plėtros, kontrolės ir priežiūros programai skirtų valstybės biudžeto lėšų kompensavo (atlygino) 28 464 tūkst. Lt vežėjų išlaidas (negautas pajamas) dėl keleiviams taikytų važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų pagal su jais sudarytas sutartis. Keturiasdešimt devyni vežėjai, turintys inspekcijos išduotas licencijas (leidimus) verstis keleivių vežimu ir leidimus vežti keleivius tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutais, pasibaigus ataskaitiniam kalendoriniam mėnesiui, iki kito mėnesio 10 dienos pateikia inspekcijai ataskaitas apie parduotus su nuolaida važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais bilietus. Vežėjai atsako už tai, kad keleiviai, turintys teisę į transporto lengvatą, būtų vežami ir važiavimo bilietai su nuolaida būtų parduodami nepažeidžiant teisės aktų, taip pat atsako už nurodytų ataskaitų duomenų teisingumą.

Gautas ataskaitas tikrina Kelių transporto veiklos reguliavimo skyrius. Ataskaitose pateikiami šie duomenys: maršruto numeris ir pavadinimas; bilietų rūšis; nuolaida procentais; parduotų su nuolaida bilietų skaičius vienetais; gauta pajamų suma (litais) už parduotus su nuolaida bilietus; išlaidų (negautų pajamų) dėl keleiviams suteiktų važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų kompensavimo (atlyginimo) dydis litais. Kad įsitikintų ataskaitų duomenų teisingumu, inspekcija iš vežėjų gali pareikalauti ir kitų papildomų ataskaitų ar dokumentų (pvz., kasos aparatų kontrolinių juostų, kasos aparatų ataskaitų, bilietų pardavimo

⁴ Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymas, 2000-03-30 Nr. VIII-1605, 8 str. 3 p.; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-04-28 nutarimu Nr. 478 „Dėl Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintas Keleivinio transporto vežėjų išlaidų (negautų pajamų), susijusių su transporto lengvatų taikymu, kompensavimo (atlyginimo) tvarkos aprašas; Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008-08-20 įsakymas Nr. 2B-326 „Dėl vežėjų išlaidų (negautų pajamų), dėl keleiviams taikytų važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų kompensavimo (atlyginimo) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

apskaitos knygu, bilietų pardavimo žiniaraščių, bilietų kontrolės lapų ir panašiai) kopijų, kurių pagrindu buvo sudarytos šios ataskaitos, arba regionų kontrolės skyriai patikrina reikiamus dokumentus vežėjų administracijos patalpose.

Pastebėjimas

Inspekcija, kad įsitikintų ataskaitų apie parduotus su nuolaida važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais bilietus duomenų teisingumu, 2010 metais atliko 40-ties vežėjų dokumentų patikrinimus jų administracijos patalpose ir 1 010 parduotų su nuolaida bilietų patikrinimų tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusuose. Atlikus patikrinimus, surašytas vienas administracinio teisės pažeidimo protokolas už keleivių vežimą be bilieto, o už transporto lengvatų taikymą pažeidimų nenustatyta.

Transporto lengvatos teikiamos asmenims, pateikusiems atitinkamą dokumentą, patvirtinantį jų teisę į transporto lengvatą, tačiau ataskaitose ar papildomai pateiktuose dokumentuose šie duomenys nenurodyti. Todėl nepakanka duomenų, kad įsitikintume ataskaitų apie parduotus su nuolaida važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais bilietus duomenų teisingumu. Nėra sukurtos duomenų bazės – bendro registro asmenų, turinčių teisę į transporto lengvatą (ir iki kada jos turi galioti), ir važiavimo bilietų su nuolaida pardavimo sistemos, kurioje, pardavus bilietą, kartu būtų užfiksuoti ir duomenys konkretaus asmens, turinčio teisę į tam tikrą transporto lengvatą. Jei parduodamas bilietas sistemoje būtų susietas su konkrečiu asmeniu, turinčiu teisę į transporto lengvatą, tai sistema pagal personalizavimo duomenis kontroliuotų, kad toks bilietas nebūtų parduotas teisės į transporto lengvatą neturinčiam asmeniui, ir tai galėtų sumažinti inspekcijos atliekamų patikrinimų sąnaudas.

Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad inspekcijoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, vidaus kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus; vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus nereikšmingas išimtis, todėl ji vertinama kaip gera.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Eugenija Novikoviėnė